

Eesmärk/Meede/Tegevus	Indikaator/Tulemus	VES valdkond	COFOG	Vastutaja (org)	Algtase (aasta)	2015	2016	2017	2018	Periood kokku	Seos teiste valdkonna arengukavadega	Märkused
Eelarve kokku						#REF!	#REF!	#REF!	#REF!	#REF!		
Eesmärk I. Inimesed oskavad vägivalda paremini ära tunda ja sekkuda												
	<i>Laste tauniv suhtumine kooliküsimise ja paarisuhtevägivalda</i>											
	<i>Koolinoorte teadlikkus inimkaubandusest</i>											
	<i>1. Abikaasa või elukaaslase füüsilist korralekutsumist paratamatuks pidavate inimeste osakaal (s.o vähenenud).</i>				10% (2013)		< 10%					Aluseks on soolise võrdõiglikkuse monitoring (SVO); algtase 2013, järgmised uuringud 2016 ja 2020.
	<i>1.2. Vägivaldse peretüli lõpetamiseks pealtnägijate või -kuuljate sekkumist pooldavate inimeste osakaal (s.o kasvanud).</i>				77% (2013)		> 77%					
	<i>1.3. Naabrite vägivaldsesse situatsiooni (mees peksab naist või naine meest) sekkumist vajalikuks pidavate elanike osakaal (s.o kasvanud).</i>				79%	> 79%	> 79%	> 79%	> 79%			Aluseks on PPA riskikäitumise teadlikkuse uuring; algtase 2014, edaspidi iga-aastane uuring.
	<i>1.4. Prostitutsiooni (seksi ostmise) taunivalt suhtuvate inimeste osakaal (s.o kasvanud).</i>				25%		> 25%					Aluseks on SVO; algtase 2013, järgmised uuringud 2016 ja 2020.
Meede 1.1. Vägivalda-alase teadlikkuse edendamine ja seeläbi vägivalda taunivate hoiakute kujundamine				JuM	x	60 300	63 870	80 300	133 000	337 470		
Tegevus 1.1.1. Vägivaldast teadlikkuse tõstmine laiemas elanikkonna seas	1) Läbi on viidud vägivaldast teadlikkuse tõstmise kampaaniad järgmistel teemadel: - naistevastane ja perevägivald (SoM: 2015-2016; JuM: 2018, 100000) - inimkaubandus (2016 - 63570, ISF) - laste seksuaalne väärkohtlemine (2017 - 50000) Kampaaniad suunatud ka vene sihtrühmale. 2) Vähemalt üks VES teemale keskenduv laiapõhjaline seminar või konverents aastas korraldatud - 30000; 3) Vägivalda ennetusaktivisti tunnustusauhind välja antud (al 2016 - 300)	VES/üld		JuM	x	30300 + SoM: Norra programmi projektides teadlikkuse tõstmiseks kampaania kulu	63 870	80 300	133 000	277 170		1) Kampaaniate eesmärk on juhtida tähelepanu vägivalda olemusele ja mõjule ning seeläbi ärgitada inimesi vägivalda märkama ja sekkuma. 2) Seminari või konverentsi elluviimiseks kaasatakse teisi ministeeriume ja vabaühendusi, üritus seotakse suurema mõju saavutamiseks vastava valdkonna olulise rahvusvahelise tähtpäevaga. 3) Ennetusaktivisti auhinnaga soovitakse tunnustada ja tänada organisatsiooni või inimesi, kelle uued algatused või pikaajaline tegevus on aidanud vägivalda ennetada.

<p>Tegevus 1.1.2. Pidev avalikkuse teavitus vägivallakuritegude ulatusest, olemusest ja tagajärgedest statistika ja uuringutulemuste levitamise kaudu</p>	<p>1) Vägivallakuritegude kohta temaatilised alalehed kriminaalpoliitika veebis koostatud (2015): - lapse ohvri ja õigusrikkujana - perevägivald - inimkaubandus</p> <p>2) Vägivallakuritegude statistika regulaarselt avaldatud ja analüüsitud ning selleks E-toimikus kannatanute kohta andmekogumist parandatud.</p> <p>3) Vägivalla uuringud läbi viidud ja tulemustest avalikkust teavitatud; vajadusel praktikat muudetud: - riiklik ohvriuring (2017, läbiviijaks SA jt) - väike ohvriuring (iga-aastaselt) - laste väärkohtlemise uuring (2015 -30000) - tapmistest monitooringu käivitamine (2016) - koolinoorte inimkaubandusest teadlikkuse uuring (2017 - 15000) - vägivallajuhtumite märkamise erialaspetsialistide poole (2018 - 25000) - laste hälbiva käitumise kordusuuring (2019-2020)</p> <p>4) Iga-aastaselt tudengitööde konkurs korraldatud soodustamaks uurimistööd ülikoolidega</p>	<p>VES/üld</p>	<p>03600</p>	<p>JuM</p>	<p>x</p>	<p>30000 JuM: väikse OA kulu+ tudengitööde konkursi kulu</p>	<p>JuM: tapmistest monitoo-ringi kulu</p>	<p>15000 SA: ohvriuringu kulu</p>					<p>Kõikide suuremate trükisena avaldatavate uuringute kohta lühikokkuvõtte veebi ka vene keeles.</p>
<p>Tegevus 1.1.3. Vägivallast teadlikkuse tõstmine laste ja noorte seas</p>	<p>1) Noortele suunatud kampaaniad järgmistel teemadel: - naistevastastest ja perevägivallast (kohtinguvägivald) teadlikkuse tõstmine, kampaania ka vene keeles (2015) - teavituskampaania sotsiaalmeedias vägivalla ohu märkamiseks, kaasatakse veebipolitseid (SIM), kampaania ka vene keeles (2015 - 50000)</p> <p>2) Iga-aastaselt PÖFFI JUST filmi laste õiguste programmis vägivalla fookusega filmid näidatud + noortele erialaspetsialistidega arutelud korraldatud (JuM-1000)</p> <p>3) Tagasi Kooli programmi raames on koolidele (ka vene koolidele) koostatud (al 2016-1000): - vägivalla teemaline külaliskoog - Tarkuse Retked õiguskaitsesega seotud asutustesse</p>	<p>LV, PV</p>		<p>JuM</p>	<p>x</p>	<p>52000 JuM: Progressi kulu 2015</p>	<p>1 000</p>	<p>1 000</p>	<p>1 000</p>	<p>3 000</p>		<p>1) Noortele suunatud naistevastase ja perevägivalla kampaania viiakse läbi PROGRESSI projekti "Kasvatades vägivallavaba põlvkonda" raames. Tagasi kooli projekti raames pakutakse välja loengud koolidele alates 3. kooliastmest vägivalla ennetamise, märkamise, reageerimise ja ohvrite abistamise teemadel. Tarkuse retked projekti raames koostatakse vägivalla ennetamise teemaline retkede pakett, et pakkuda lastele ja õpetajatele uusi teadmisi nii vägivalla olemuse, sellest hoidumise ja selle vastu võitlemise kohta kui ka laiemalt õigusteadlikkuse suurendamiseks nt järgmistest retkedena: tarkuse retk kohtuekspertiisi instituuti; tarkuse retk "Lapsena kohtus" ja tarkuse retk kohaliku konstaabli juurde. Retkede puhul kombineeritakse ekskursioon interaktiivsete külalistungidega.</p>	
<p>Tegevus 1.1.4. Hoiakute kujundamine meedia kaudu</p>	<p>1) Seminaride sari ajakirjanikele vägivallajuhtumite meedias käsitlemiseks (al 2016)</p> <p>2) Vägivalla teemalised erilehed ja artiklid meedias (sh ka venekeelses) avaldatud (al 2016)</p>	<p>VES/üld</p>	<p>03600</p>	<p>JuM</p>	<p>x</p>	<p>x</p>	<p>16 000</p>	<p>8 000</p>	<p>117 000</p>	<p>141 000</p>		<p>Seminaride sarja eesmärk on ärgitada ajakirjanikke vägivallajuhtumite pidevalt ja tasakaalukalt käsitlema; seminaridel arutletakse selle üle, kuidas tundlike juhtumite meedias kajastada (nt et see ei kahjustaks ühe ega teise poole huve, ei taastoodaks traditsioonilisi soorolle ega raskendaks ohvritel abi saamist jms). Seminarid (vähemalt 3 aastast) toimuvad 2016, 2018 ja 2020, sh kaasatakse ka venekeelse meedia ajakirjanikke. 2016 perevägivalla- ja soolise vägivalla juhtumite käsitlemine meedias; 2018: laste väärkohtlemise juhtumite käsitlemine; 2020 inimkaubandus-juhtumite käsitlemine.</p> <p>Artiklite eesmärk on jagada infot vägivallaennetuse, sh uute algatuste, ja selle tulemuste ning kitsaskohtade kohta. Koostada vähemalt 1 teemaleht aastas iga VES teema kohta trüki- ja/või onlinemeedias; sh käsitledes teemat venekeelses meedias ja maakonnalehtedes.</p>	
<p>Meede 1.2. Riskikäitumise ja vägivalla ennetusprogrammide elluviimine koolides</p>				<p>HTM</p>		<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>	<p>0</p>			

Tegevus 1.2.2. Kooliküsimise ennetusprogrammide elluviimine koolides	1) Kiusamisest vaba lasteaia ja kooli projekti on rakendatud ja tulemusi hinnatud 2) Kiusamisvastast programmi KIVa rakendatud ja tulemusi hinnatud			HTM	50% lasteaedades ja 40 koolis	HTM kulu	HTM kulu	HTM kulu	HTM kulu			
Tegevus 1.2.3. Noorte paarisuhte programmi katsetamine ja rakendamine	1) Vajadust uue programmi järele analüüsitud, vajadusel uut programmi katsetatud (2015, SiM) 2) Politsei kohtinguvägivalla projekt ellu viidud (kuni 2016, SiM) 3) Koolitused tüdrukute jõustamiseks ellu viidud (kuni 2016 või, SoM)	PV, SV		SiM	x					0		Kohtinguvägivalla pojekti puhul tuleb otsustada, et kui selgub eraldi programmi vajadus, siis kas eraldi projektipõhised koolitused on otstarbekad. 2014-2015. aastal viikse koolitused läbi Progress projekti raames, edaspidi võimalik kaaluda HMN vahendeid.
Tegevus 1.2.4. Koolitused noorte seksuaalse ja tööalase ekspluaterimise ennetamiseks	Koolitused kutsekooli õpilastele ja gümnasistidele ellu viidud (Koolitusi korraldab SoM, toimuvad koolides)			SoM	x							Eesmärgiks on harida eelkõige kutsekoolides õppivaid noori inimkaubanduse ohtude teemal.
Meede 1.3. Erialaspetsialistide teadlikkuse tõstmine ja seeläbi nende rolli suurendamine vägivalla märkamisel				SoM		0	0	0	0	0		
Tegevus 1.3.1. Tervishoiutöötajate pädevuse suurendamine vägivalla märkamisel	1) Üldine juhised vägivalla märkamise kohta tervishoiutöötajatele koostatud (2015) 2) Tervishoiutöötajate (nt perearstid, ämmaemandid, naistearstid, kiirabi, EMO) juhised jooksvalt uuendatud infoga vägivallaohvri kohtlemise ja abi saamise võimalustest teavitamise kohta (al 2016) 3) Juhendmaterjalid seksuaalvägivalla ohvrite märkamiseks, meditsiinilise läbivaatuse tegemiseks ja juhtumitele reageerimiseks välja töötatud (2015) 4) Seksuaalvägivalla teemaline koolitusprogramm tervishoiutöötajatele välja töötatud (2015)	VES/üld		SoM								Osa tegevusi ESTL projekti raames.
Tegevus 1.3.2. Õpetajatele vägivalla teema käsitlemiseks täiendkoolituse pakkumine	1) Vägivalla teemaliste webinaride sari õpetajatele + korraldus selle levitamiseks koostatud (2016?) 2) Õpetajatele on vägivalla teemaline E-õppekursus, sh kursuse pakkumise korraldus välja töötatud (2017?)	VES/üld		SoM						0		Õpetajakoolituses võetakse kasutusele uued meediumid, sh veebipõhised kursused vägivalla teemadel. Eesmärk on välja töötada ja rakendada e-õppekursust, mis käsitleb VES teemasid õpetajate vaatenurgast, andes teadmisi vägivalla olemusest, selle ennetamisvõimalustest koolis ja lasteaias. Materjal käsitleb ka seda, kuidas vägivalla ohvrit ja ilminguid ära tunda ja kuidas sellistel juhtudel reageerida, et lapsed abi saaksid.
Tegevus 1.3.3. Õpetajate toetamiseks vägivalla teema käsitlemisel õppematerjalide koostamine	1) Õppematerjalid inimeseõpetuse õpetajatele koostatud	VES/üld		SoM, JuM						0		
Tegevus 1.3.4. Inimkaubanduse juhtumitega tegelevate erialaspetsialistide koolitamine	1) Ühiskoolitused iga-aastaselt läbi viidud 2) Ettevõtjate ja neid esindavate organisatsioonide liikmed (nt VEF, PARE, EVEA, jt) koolitatud	IK		SoM								
Meede 1.4. Normide kujundamine hoiakute muutmiseks				JuM		0	0	0	0	0		
Tegevus 1.4.1. Karistatavate vägivallategude laiendamine	1) KarSi muutmise eelnõu karistatavate vägivallategude laiendamiseks VV-sse esitatud - 2015	PV, SV	03600	JuM						0		Istanbuli konventsiooni kohaselt tuleb karistatavate tegude hulka lisada ahistav jälitamine, seksuaalne ahistamine, suguelundite sandistamisele kihutamine.
Tegevus 1.4.2. EN inimkaubanduse konventsiooni ratifitseerimine	1) Konventsioon ratifitseeritud (2015)	IK	03600	JuM								

Tegevus 1.4.3. Istanbuli konventsiooni ratifitseerimine	1) Vastav eelnõu VV-sse esitatud (2017)	SV, PV	03600	JuM																	Ratifitseerimiseks vajalik tagada teenused naistevastase ja perevägivalda ohvritele.
Tegevus 1.4.4. Lanzarote konventsiooni ratifitseerimine	1) vastav eelnõu on VV-sse esitatud (2018)	LV	03600	SoM																	
Tegevus 1.4.5. Uuring seksi ostmise põhjuste kohta läbi viidud	1) Uuring läbi viidud (2017 - 30000) 2) Tekkinud on ühiskondlik arutelu	IK, SV	03600	JuM						30 000											
Eesmärk II. Vägivallaohvritele on tagatud nende vajadustest lähtuv kaitse ja tugi																					
	<i>II 1 Ohvrite rahulolu teenustega</i>		x																		
	<i>II 2 Kannatanute osakaal, kes pole ohvriabist teadlik (s.o vähenenud)</i>				50% (2012)					< 50%											Aluseks on RAKE 2012. a uuring kannatanud ja tunnistajad süütoemenetluses.
	<i>II 3 Kannatanute osakaal, kes leiab, et ohvriabiteenusest oli neile kasu</i>		x		52% (2012)					> 52%											Aluseks on RAKE 2012. a uuring kannatanud ja tunnistajad süütoemenetluses.
Meede 2.1. Vägivallaohvrite abistamise süsteemi loomine				SoM		0	0	0	0	0											
Tegevus 2.1.1. Vägivallaohvrite teenuste süsteemi korrastamine	1) Teenuste kirjeldused koostatud 2) Teenuste standardid koostatud 3) Nõuded teenuse osutajatele koostatud ja kinnitatud 4) Ohvriabi teenuste täiendamise vajadust spetsiifiliste nõustamisteenuste järele on analüüsitud	PV, SV, LV, IK		SoM		x	Tegevus-kulud	Tegevus-kulud	x	0											Ohvrite asjakohaseks kohtlemiseks nii riikliku ohvriabisüsteemi kaudu kui ka vabavahenduste toel on oluline tagada teenuste ühtlane baastase ja minimaalne kättesaadavus üle riigi. Tegevus puudutab vägivalla ohvreid üldiselt, ent eelkõige seksuaalvägivalda, IK, PV ja naistevastase vägivalda ohvreid ning alaealisi ohvreid. Lisaks on vaja analüüsida psühholoogilise abi osutajatele kehtestatud nõuete asjakohasust ning mobiilsete nõustamisteenuste pakkumise vajadust ja korraldust. Analüüsida ohvrite vajadusi ja sellest lähtuvalt täiendada teenuste nimekirja, sh piisavas mahus õigusnõustamine, kriisiabi, sotsiaalne nõustamine, teraapia raskematel vägivallajuhtudel, diferentseeritud teenusemahud lähtuvalt kannatanu vajadustest jne.
Tegevus 2.1.2. Ohvriabi kaudu teenuste pakkumine	1) Ohvriabi teenust pakutud 2) Psühholoogilist abi hüvitatud 3) Seksuaalselt väärkoheldud lapsohvritele kompleksteenused pakutud 4) Inimkaubanduse ohvritele kompleksteenused pakutud 5) Kuriteoohvrite riiklikku hüvitist määratud 6) Vajadusel täiendavad teenused tagatud	LV, PV, SV, IK																			Teenus vastavalt ohvriabi seadusele, mille raames abistatakse ohvrit suhtlemisel riigi- jt asutustega. Alates 2007. aastast hüvitab riik süüteo ohvritele ja nende pereliikmetele vajadusel psühholoogilise abi kulutused (kulutused psühholoogilisele nõustamisele kuni 10 seansi ning psühhoterapiale kuni 15 seansi). Hüvitist makstakse Eesti Vabariigi territooriumil toimepandud vägivallakuriteo ohvritele ja ohvri ülalpeetavatele. Lisaks võimaldab ohvriabi seadus taotleda ohvri matusekulutuste ja ravikulutuste hüvitamist inimestel, kes on neid kulutusi faktiliselt kandnud. Hüvitist makstakse juhul, kui kuriteo tagajärjel on ohvri tekkinud raske tervisekahjustus, vähemalt kuus kuud kestev tervisehäire või kui ohver on saanud kuriteo tagajärjel surma. Ohvriabi seaduse alusel hüvitatakse 80% varalisest kahjust, kuid ühele ohvrile ja tema kõigile ülalpeetavatele kokku mitte rohkem kui 9590 eurot.
Tegevus 2.1.3. Seksuaalvägivalda ohvritele teenuste loomine	1) Seksuaalvägivalda multidistsiplinaarsed meeskonnad üle-eestiliselt loodud ja koolitatud; 2) Tugiteenus seksuaalvägivalda ohvritele on välja töötatud; 3) seksuaalvägivalda ohvritele internetinõustamist pakutud ja selleks nõustajad koolitatud	SV		SoM						0											ESTL 2014-2016 kestva projekti raames käivitatakse jätkusuutlik internetinõustamise teenus koos vastavasisulise spetsiaalse rubriigiga ESTLi portaali www.amor.ee juures suunatuna seksuaalvägivalda ohvritele. 2016. a kevadeni on nõustamistelefoni kulud täies osas kaetud Norra finantsmehhanismide vahenditest.

Tegevus 2.1.4. Naistevastase vägivalda ohvritele teenuste pakkumine	1) Naiste tugikeskuste teenust on pakutud; 2) Naistevastase vägivalda ohvritele tugitelefoni 1492 käigus hoitud 3) Naiste tugikeskusesse pöördunud toimetulekuraskustes naistele multiprobleemsete inimeste teenust SKA kaudu pakutud	SV, PV		SoM		eelarve	eelarve	eelarve	eelarve	0		Naiste tugikeskused on suunatud vägivalda kogenud naistele (vajadusel koos lastega), pakkudes erinevaid teenuseid: turvalist pelgupaika pärast vägivaldajuhtumit või vägivaldaohu korral ja võimalust rahuneda, välja puhata; vajadusel ajutist elupaika; psühholoogilise nõustamise ja kriisiabi võimalust; juriidilist nõustamist; abi ametiasutustega (nt politsei, sotsiaalamet) suhtlemisel; informatsiooni probleemi juriidiliste külgede kohta
Tegevus 2.1.5. Inimkaubanduse ohvritele ja prostitutsiooni kaasatutele teenuste pakkumine ja teenuste valiku laiendamine	1) Prostitutsiooni kaasatutele rehabilitatsiooniteenus pakutud; 2) Katsetatud on Eesti Töötukassa programmi, et soodustada prostitutsiooni kaasatud isikute tööturule sisenemist; 3) Inimkaubanduse ennetamise nõuandeliin käigus hoitud	IK		SoM								Pilootprojekt viiakse ellu Eesti Töötukassa Tallinna- ja Harju osakonna, MTÜ Eluliini, jt partnerite koostöös. Tööharjutusteenule suunatakse esimesel aastal 10 prostitutsiooni kaasatud naist.
Tegevus 2.1.6. Meessoost vägivaldaohvritele tugimeetmete pakkumine	1) Nõustamisteenust pakutud	PV		SoM		HMN	HMN	HMN	HMN	0		Eestis puuduvad spetsiaalselt meessoost vägivaldaohvrite vajadustest lähtuvad teenused, ent vabakonna initsiatiivil on tekkinud meesohvritele suunatud nõustamisteenused, mille pakkujaks on Meeste Kriisikeskus. Riik on toeks teenusevajaduse hindamisel ning teenuste käivitamisel.
Tegevus 2.1.7. Teavitustegevuste kaudu abistamisvõimaluste tutvustamine	1) Naistevastase- ja perevägivalda ohvritele abistamisvõimaluste teavitatud tehtud (SoMi Norra toetuste projektid); 2) Seksuaalvägivalda ohvritele ja toimepanijatele suunatud teavitustegevused tehtud; 3) Inimkaubanduse ohvritele mõeldud teenustest teavitamine tehtud (2015 - 10800 + 2015 - 80000); 4) Ohvrite abistamist tutvustavate infomaterjalid koostatud ja levitatud	SV, IK		SoM	x	50 637	?	0	0	50 637		2015. a viiakse Norra toetustest rahastatava programmi "Kodune ja sooline vägivald" avatud taotlusvooru projektide raames ellu erinevaid avalikkusele suunatud teavitustegevusi. Kampaniate eesmärk on tõsta avalikkuse teadlikkust naistevastastest vägivaldast ja perevägivaldast, vägivalda soolisest olemusest, mittestretouüpetest soorollidest, ja abi saamise võimalustest. Aastatel 2015-2016 viib ESTL Norra toetuste abil ellu projekti "Seksuaalvägivalda ohvrite abistamiseks laiapõhjalise koostööõrgustiku loomine ja võimestamine"; selle raames korraldatakse kaks kampaniat: 1) seksuaalvägivaldast ohustatud inimestele (2015); 2) seksuaalvägivalda toimepanijatele (2016). Teenuse pakkujaks tervishoiuasutused kaasates vajadusel ohrahi, naiste tugikeskuseid. Vajalik haiglate juures pakutavate psühholoogi-, sotsiaalnõustaja-, kriisinõustaja jms teenuste mahu ning spetsialiseerumise laiendamine. ESTL kuni 2016: seksuaalvägivalda ohvritele rehabilitatsiooniteenuse ettevalmistamine, pakkumine ja monitoorimine (kokku 40 patsienti 2 aasta jooksul) Tallinna ja Tartu Seksuaaltervise Kliiniku juures. Pilootprojekti tulemuste pinnalt planeeritakse edasised tegevused. Kampania eesmärgiks on informeerida inimesi inimkaubanduse olemusest, sh kannatanutele suunatud teenustest, turvalisest töötamisest, töövahendusest, ka
Tegevus 2.1.8. Vägivallaohvrite ohvriabiga rahuluulu hindamise süsteemi väljatöötamine		VES/üld		SoM								
Meede 2.2. Vägivallaohvrite õiguskaitses parandamine				JuM		#REF!	#REF!	#REF!	#REF!	#REF!		
Tegevus 2.2.1. Alaealistele vägivaldaohvritele automaatselt kohustusliku esindaja määramise võimaluse loomine	1) KrMS muutmise eelnõu VV-sse esitatud - 2015; 2) Advokaadid koolitatud.	LV	03600	JuM								
Tegevus 2.2.2. Lastele kaitse tagamine vanemate vägivaldse suhe korral	1) Analüüs läbi viidud (2015) 2) Vajadusel praktikalt parandatud	LV	03600	JuM								

Tegevus 2.2.3. Vägivallaohvri kaitseks lähenemiskeelu rakendamine	1) Lähenemiskeelust teadlikkuse tõstmiseks info temaatilistel veebilehtedel ja teavitussüritustel jagatud (2015-2016); 2) Lähenemiskeelu rakendamist teatud regulaarsusega analüüsitud ja vajadusel praktikat parandatud.	SV, PV	03600	JuM		Tegevus-kulu	Tegevus-kulu	Tegevus-kulu	x			Seoses perevägivalla juhtumite tundlikkusega analüüsitakse lepituse kasutamist nii perevägivalla juhtumite puhul kui ka vägivaldse taustaga peredes hooldusõiguse jagamisel. Analüüsi tulemusel tehakse ettepanekuid praktika ühtlustamiseks ja parandamiseks, eesmärgiga vältida vägivallaohvrite teistest ohvristumist.
Tegevus 2.2.4. Vägivallaohvrite esmatasandi õigusnõustamine	1) Nõustamisvõimalusi iga-aastaselt pakutud; 2) Nõustamisvõimaluse mahu ja sihtrühma laiendamise vajadust analüüsitud, vajadusel laiendatud (al 2016)	VES/üld	03600	JuM								
Tegevus 2.2.5. Vägivallaohvrite toetamiseks kriminaalmenetluses täiendavate tugimeetmete vajaduse analüüsimine	Vajadust professionaalsete tugisikute kaasamiseks ohvri toetamiseks kriminaalmenetluses on analüüsitud - 2016.	SV, PV, LV, IK	03600	JuM		x	Tegevuskulu	x	x			Analüüs viiakse läbi JuMi ja SoMi koostöös. Tugisikute kaasamise vajaduse korral valmistab KrMS muudatused ette JuM, tugisikute süsteemi loomise SoM, integreerides selle ohvrite abistamise süsteemiga.
Eesmärk III. Vägivallajuhtumid on ohvrirahuldavalt menetletud												
<i>III 1. Ohvrite rahulolu õiguskaitsesüsteemide tööga</i>												
x												
Meede 3.1. Vägivallajuhtumite võrgustikus lahendamise toetamine												
SoM												
Tegevus 3.1.1. Perevägivallavõrgustike üleeestiline loomine	1) Võrgustikukoolitused igas maakonnas toimunud (2015-2016, SoM) 2) Võrgustike jätkukoolitused (2018-2019, SoM)	PV, SV		SoM								2015.-2016. aastal viib SKA läbi 13 3-päevast koolitust perevägivallaga kokkupuutuvatele spetsialistidele üle Eesti (Saaremaa, Hiiumaa koos Läänemaaga, Raplamaa, Järvamaa, Viljandimaa, Valgamaa, Võrumaa, Jõgevamaa, Lääne-Virumaa, Lääne- Harju, 3 koolitust Tallinna erinevates piirkondades). Koolitusteemad: Lähisuhtevägivald, perevägivalla mõju lastele, ohvrite abistamise spetsiifika, võrgustiku- ja meeskonnatöö, juhtumikorralduse aluspõhimõtted, andmekaitse juhtumitöös, tsiivilasjad perevägivalla juhtumites. Projekti rahastatakse riigieelarvelise eraldisega JuM kuriteoennetuse projektikonkursi raames.
Tegevus 3.1.2. Rasketes paarisuhtevägivalla juhtumites juhtumikorralduse süsteemi analüüs	1) analüüs läbi viidud (2016) 2) vajadusel juhtumikorralduse süsteem loodud	SV, PV		SoM		x	Tegevus-kulud	x	x	0		SoM kaasates SiMi ja JuMi. Analüüside, kas kriminaalmenetluses riskihindamise tulemusena selgunud kõrge riskiga vägivallajuhtumites on vaja käivitatakse eraldi juhtumikorralduslik võrgustikutöö (eeskujuks Inglismaa MARAC süsteem ehk Multi-Agency Risk Assessment Conferences). Teha eelanalüüs ja kaaluda pilootprojekti tegemist, mille jooksul määrata kindlaks võrgustiku initsiaator (ohvriabitöötaja, politsei, sotsiaaltöötaja, naiste varjupaiga töötaja vms) ja projekti õnnestumise korral kinnitada töökorraldus seotud asutuste sisekorra eeskirjas.
Tegevus 3.1.3. Inimkaubanduse juhtumite ekspert analüüs	1) Inimkaubanduse võrgustikus juhtumid regulaarselt analüüsitud (al 2015) 2) Vajadusel juhtumikorraldust muudetud (al 2016)	IK		SoM		x	Tegevus-kulud	Tegevus-kulud	Tegevus-kulud	0		Inimkaubanduse teemalised spetsialistide võrgustikukoolitused toimuvad 1x aastas, juhtumite lahendamisel lähtutakse väljatöötatud ohvrite tuvastamise juhendmaterjalist ja ametkondadevahelisest protseduurireeglite joonisest.
Tegevus 3.1.4. isikuandmete kasutamine võrgustikupõhises juhtumitöös	1) Soovituslik juhis koostatud (2016) 2) Võrgustikukoolitused korraldatud (2016-2017)	VES/üld		SoM		x						SoM koostöös JuMi (AKI) ja SiMiga.
Meede 3.2. Teisest ohvristumist ennetav vägivallajuhtumite uurimine politseis												
SiM												

Tegevus 3.2.1. Perevägivaldajuhtumites kriminaalmenetlusele alternatiivsete lähenemiste analüüsimine	1) Analüüs läbi viidud, vajadusel tehtud ettepanekud uute algatuste katsetamiseks ja seaduste muutmiseks (2015)	PV, SV		SiM, JuM		Tegevus-kulud	x	x	x			Perevägivaldajuhtumite menetlemisel tuleb silmas pidada, et tegemist on delikaatse kuriteoliga, kus osapoolte huvid, võimalused ja vajadused võivad oluliselt pärssida menetluse käiku, mistap on oluline analüüsida kasutusel olevate alternatiivide lühiajalist tulemuslikkust ja pikaajalist mõju nii ohvrile kui toimepanijale. Lähisuhetest tulenevalt tuleb tähelepanu pöörata riskile, et õigusrikkumisega tekitatud kahjude korvamine ei jääks ohvri õule, seda eriti rahaliste karistuste määramisel.
Tegevus 3.2.2. Politsei andmebaasis riskiisikute aruande arendamine ja haldamine	1) Aruande arendustööd on tehtud (2016).	PV, SV	03100	SiM		x	SiM kulu	SiM kulu	SiM kulu			Ühildamise teema STARiga kaetud LPA-s.
Tegevus 3.2.3. Politseinike põhi- ja täiendõppe analüüs ja täiendamine	1) Analüüs läbi viidud (2015). 2) Politseinike põhiõpet vajadusel täiendatud, et tagada lapsohvrite, pere- ja naistevastase vägivalla ja inimkaubanduse juhtumite asjakohane menetlus, sh menetlusalternatiivide tundmine, ohvisõbralikkus, kooskõla riigisestest ja rahvusvaheliste nõuetega jms.	VES/üld	03100	SiM		SiM kulu	SiM kulu	SiM kulu	SiM kulu	SiM kulu	SiM kulu	Eesmärk on käivitada menetlejate täiendkoolitussüsteem, mille kaudu toetatakse menetlejate asjakohast valmisolekut vägivalla juhtumite menetlemiseks. Täiendkoolitusel võetakse arvesse ja tasandatakse potentsiaalselt erineva baasettevalmistusega menetlejate teadmisi- oskusi. Menetlejate täiendkoolitus muutub regulaarseks.
Tegevus 3.2.4. Supervisiooni ja psühholoogilise nõustamise süsteem menetlejatele välja töötatud		VES/üld	03100	SiM		10 000	8 000	8 000	8 000	34 000		2015. aastal viiakse läbi supervisiooni ja nõustamise vajaduse analüüs, järgnevatel aastatel tagatakse rahalised vahendid (kohustusliku) supervisiooni ja nõustamise pakkumiseks (raskete) vägivalla juhtumite menetlejatele.
Meede 3.3. Menetlusvaliteedi tõstmine				JuM								
Tegevus 3.3.1. Alaealiste õigusrikkujate kohtlemissüsteemi revisjon	1) Alaealiste menetluspraktika nii kriminaal- kui väärteomenetluses analüüsitud (2015-2016) 2) alaealiste õigusrikkujate kohtlemist kinnistes asutustes vastavalt rahvusvahelistele soovitudele analüüsitud (2015)	LV	03600	JuM		Tegevus-kulud	Tegevus-kulud	x	x	0		Koostöös SiMiga viiakse läbi alaealiste menetluse revisjon koos analüüsiga alaealiste menetluspraktika osas nii kriminaal- kui ka väärteomenetluses. Eesmärk on välja töötada eraldi koolitusprogramm alaealistega tegelevatele menetlejatele ja vanglatöötajatele: politseinikud, prokurörid, kohtunikud, vanglatöötajad. Tegu oleks pikaajalisema koolitusprogrammiga, mille kontseptsioon valmiks 2015. a ja piloot 2016. Tulevikus võiksid kõik alaealistega töötavad spetsialistid õiguskaitseasutustes olla vastava erikoolituse läbinud.
Tegevus 3.3.2. Õiguskaitseasutustes alaealistega töötavate spetsialistide pädevuse suurendamine	1) Kriminaalmenetluses alaealiste erikohtlemise koolitusprogrammi analüüsitud ja vajadusel programmi täiendatud või uus koolitusprogramm koostatud	LV	03600	JuM		Tegevus-kulud	15 000			15 000		Vastavalt Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiivile 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õigused ja neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded, tuleb individuaalne riskihindamine läbi viia kõigi ohvrite puhul, et kindlaks teha, kas neid ohustab uus ja korduv ohvriks langemine, hirmutamine ja kättemaksmine ning milliseid erilisi kaitsemeetmeid nad vajavad. Selleks, et kõik menetlejad saaksid sarnase baaskoolituse, töötatakse välja vastav koolitus (rahastatakse ESF vahenditest SiM vahendusel).
Tegevus 3.3.3. EL-i ohvrite direktiivi rakendamine	KrMS muutmise eelnõu tulenevalt EL ohvrite direktiivist VV- sse esitatud - 2015.	SV, PV, LV, IK	03600	JuM, SiM			10 000	10 000	15 000			Eelnõu muudatused puudutavad nt tõlke tagamist, samasoolise menetleja võimaldamist, info tagamist menetluse ja abi saamise kohta, lähedase kaasamist menetlustomingute läbiviimisele jms. Eelnõu rakendamine eeldab ka menetlejate ettevalmistamist muudatusteks; see tegevus on kajastatud SiM meetme all.

Meede 4.1. Vägivalla toimepanijate kohtlemine kogukonnas				SoM	50000	50000	50000	50000	200 000	
Tegevus 4.1.1. Alaealistele multi-süsteemse pereteraapia rakendamine	1) Pereteraapiasse on noori suunatud ja programmi al 2015 rakendatud	LV		SoM	812200	x	445 361	445 361	1 702 922	
Tegevus 4.1.2. Süstemaatilise paarisuhtevägivalla ennetamise programmi rakendamine	1) Programmi valiku eelanalüüs tehtud - 2016; 2) Programmi katsetatud - 2017; 3) Programmi on rakendatud - 2018.	PV, SV		SoM	x	80 000	80 000	80 000	240 000	Esmärk, et nõ isepõordujad saaksid professionaalset abi anonüümse nõustamise (infoliini, veebinõustamine) ning eriarsti vastuvõtule pöördumise võimaluse kaudu, samuti vajadusel muude tugiteenuste kaudu. Kuni 2016 MTÜ Eesti Abikeskused projekt.
Tegevus 4.1.3. Seksuaalkurjategijatele ravi ja psühholoogilise nõustamise pakkumine	1) nõustamist ja ravi nii täisealistele kui alaealistele seksuaalvägivalla toimepanijatele pakutud; teenused kättesaadavad ka isepõordujatele 2) Seksuaalvägivalla toimepanijate lähedastele nõustamisteenust pakutud 3) Vägivalla toimepanijatele ning nende lähedastele infomaterjalid koostatud ja jagatud; samuti üldised infomaterjalid vägivallatseja vaimse tervise teemade ja abisaamise võimaluste kohta koostatud.	SV, LV		SoM	3500	20 000	20 000	20 000	63 500	Info- ning nõustamisteenuseid (vajadusel anonüümseid) seksuaalhälbelise käitumisega või seksuaalsuunitlusega isikutele, nende pereliikmetele pakutud ennetamaks seksuaalkuritegude toimepanemist. Kuni 2016 k.a. Norra rahadest (nõustamisteenus infotelefoni ning interneti kaudu) ja haigekassa teenustena (psühholoogi v psühhiaatri vastuvõtule pöördumine - nii lapsed kui täiskasvanud). Vajadusel kompleksteenuste arendamine (nt psühh.nõustamine ja rehabilitatsioon, sotsiaalne tugi). RESi taotlus alates 2017 anonüümse nõustamisteenuse pakkumiseks. Käitumiskontrolli/kriminaalhoolduses olevatel seksuaalkurjategijatel on võimalik nõusoleku või kohtuotsusega pandud kohustuse korral osaleda sotsiaalprogrammis, saada nõustamist haigekassa hinnakirja alusel psühhiaatri või psühholoogi poolt.
Tegevus 4.1.4. Seksuaalkurjategijatega tegelevate spetsialistide kompetentsi arendamiseks kindel struktuuriüksus valitud		SV, LV		SoM					0	Kompetentsi koondamine ühe asutuse juurde (nt Viljandi Haigla). Kompetentsikeskus/asutus hindab erialaspetsialistide koolitusvajadust, korraldab/tellib koolitusi, teeb ettepanekuid analüüsi-uuringute teemade osas, koondab erialaspetsialiste, kes mh arendavad seksuaalkurjategijate ning seksuaalhälbeliste isikute rehabilitatsiooniteenuseid, koostavad vajadusel ravijuhiseid.
Meede 4.2. Vägivalla toimepanijate kohtlemine vangla- ja kriminaalhooldussüsteemis				JuM	50000	50000	50000	50000	200 000	
4.2.1. Alaealiste õigusrikkujate vanglasüsteemis kohtlemise arendamine	1) Alaealistele suunatud sotsiaalprogrammid vanglas ja kriminaalhoolduses rakendatud 2) Multisüsteemset pereteraapiat kriminaalhoolduses rakendatud	LV	03400	JuM					0	Vanglasüsteemis on alaealistele mõeldud programmideks EQUIP,
4.2.2. Vägivallakuritegude toimepanijate vanglasüsteemis kohtlemise arendamine	1) Perevägivalla toimepanijatele tugigruppide võimalus pakutud (s.o kuni SoM loob süstemaatilise paarisuhtevägivallaprogrammi) - 2015 (50 000) 2) Perevägivalla programme vanglas ja kriminaalhoolduses rakendatud - vanglate tegevuskulu 3) Seksuaalvägivalla programme vanglas ja kriminaalhoolduses rakendatud, sh ka vajadust kõrge riskiga seksuaalkurjategijate programmi järele analüüsitud 4) Hoiakuid ning väärtusi kujundava vangla sotsiaalprogrammi rakendamise vajadust analüüsitud	PV, SV	03400	JuM	50 000	50 000	50 000	50 000	200 000	2014. aastal viidi JuM toetusel pilootprojektina läbi tugigrupid perevägivalla toimepanijatele. 2017. a JuM VO analüüsib, kas vastavat programmi oleks vaja vanglasse lisaks olemasolevatele programmidele seksuaalkuritegude ja perevägivalla toimepanijatele. Vajadusel programmivalik ning programmi ostmise. Eelanalüüsuue võimaliku programmi valiku kohta (2016), seejärel katstamine ja rakendamine. Vajadusel lisataotlus RESist.
4.2.3. Seksuaalkurjategijate vangistuse alternatiivina kompleksravi arendamine	2) Seksuaalkurjategijate kompleksravi laiendamise vajalikkust on analüüsitud	SV, LV	03400	JuM						2015 kompleksravi analüüs, eelnõu VTK ning eelnõu valitsusse. Lisaraha vajadus kompleksravi osutamiseks.
Arengukava toetavad tegevused teistes arengukavades										

Eesmärki I toetavad tegevused										
Soolist võrdõigussuse edendamine ja soostereotüüpide vähendamine		VES/üld		SoM						Sotsiaalse turvalisuse, kaasatuse, ... AK
Kommunikatsioonitegevused ühiskonna väärtusorientatsioonide avatumaks muutmiseks ja ühise kvaliteetset infot sisaldava teabevälja tugevdamiseks		VES/üld								Lõimuv Eesti
Kolmandate riikide kodanike kaasatust ja ühiskonna protsessides osalemist toetavad tegevused		VES/üld								Lõimuv Eesti
Ühiskondlikku sidusust toetavad programmid noortele		VES/üld								Lõimuv Eesti
Vanemlust toetavate hojakute kujundamine ja teadmiste suurendamine		LV		SoM (LPA)						LPA
Vanemlike oskuste arendamiseks efektiivsete teenuste väljatöötamine ja pakkumine		LV		SoM (LPA)						LPA
Laste internetiturvalisuse suurendamine		LV		SoM						LPA
Käitumisoskuste mängu elluviimine		LV		SiM/TAI						STAK
Politsei tegevused elanike teadlikkuse tõstmiseks ja hojakute kujundamiseks, sh infomaterjali väljatöötamine ja levitamine		VES/üld		SiM						STAK
Riiklike põhikooli ja gümnaasiumide õppekavade analüüs		VES/üld		HTM						Elukestva õppe strateegia
Spetsialistide baasõppe ja täiendõppe õppekavade analüüs		VES/üld		HTM						Elukestva õppe strateegia
Reisi targalt koostamisprogrammi ellu viimine		IK		VäM						VäM arengukava
Eesmärki III toetavad tegevused										
Turvaliste kogukondade arendamine										STAK
Erikoolide infrastruktuuri ja töömeetodite kaasjastamine vastavalt sihtrühma vajadustele		LV		HTM						Elukestva õppe strateegia
Alaealiste komisjonide ümberkorraldamine ja liitmine lastekaitsesüsteemiga		LV		SoM						LPA ja noortevaldkonna
Eesmärki IV toetavad tegevused										
Vaimse tervise teenuste kättesaadavuse tagamine		VES/üld		SoM						RTA
Alkoholiravi võimaluste tagamine		VES/üld		SoM						RTA

